

Szolgákból örökösök

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Róma 6:1-11; 9:4-5; Galata 3:26–4:20;
Zsidók 2:14-18; 4:14-15

„Azért nem vagy többé szolga, hanem fiú; ha pedig fiú, Istennek örököse is Krisztus által” (Gal 4:7).

Pál tanácsolja a galáciaiakat, hogy ne szolgamódra éljenek és viselkedjenek, hanem úgy, mint Isten gyermekei, minden előjogukat, kiváltságukat élvezve. Ők is úgy jártak, mint az a kétségbeesett új hívő, aki egyszer Watchman Nee-hez, a kínai keresztényhez fordult.

„»Akárhogy imádkozom, bármennyire is igyekszem, mégis úgy érzem, nem vagyok igazán hűséges az Úrhoz. Félek, elveszítem az üdvösséget.« Nee erre így válaszolt: »Látod ezt a kutyát? Az enyém, szobatiszta, soha nem piszkít a lakásba, engedelmes. Sok örömöm van benne. A kisfiam ott van a konyhában, még egész kicsi. Mindent összekoszol, szétköpködi az ételt, a ruháit lepecsételi, nagy felfordulást csinál. Mégis, ki fogja örökölni minden vagyonomat? Nem a kutyám, hanem a fiam lesz az örökösöm! Te Jézus Krisztus örököse vagy, érted halt meg?» (Lou Nicholes: *Hebrews: Patterns for Living*. Longwood, Fla., 2004, Xulon Press, 31. o.).

Mi is Isten örökösei vagyunk, persze nem a saját érdemeink révén, hanem az Úr kegyelméből. Krisztusban sokkal többet mondhatunk a magunkénak, mint ami az emberé volt Ádám bűne előtt. Éppen erre akarta Pál szenvedélyesen megtanítani a galáciai hívőket, akik gyorsan elindultak a tévúton.

HELYZETÜNK KRISZTUSBAN (GALATA 3:26-29)

Olvassuk el Gal 3:26 versét, de közben gondoljunk a 25. versre is! Hogyan viszonyuljunk a törvényhez most, miután Jézus megváltott? Mi-ként világít rá ez a rész e kérdésre?

A 26. vers elején a „*mert*” szó arra utal, hogy Pál közvetlen kapcsolatot lát a két vers között. Kifejti: a gazda csak kiskorúsága idejére adta a fiát a nevelő fennhatósága alá. Hasonlóképpen aki Krisztusban hitre jutott, nem számít többé kiskorúnak; megváltozott a viszonya a törvénnyel, *mert* Isten „felnőtt” fia lett. A *fiú* szó ebben az esetben nem kizárólag a férfiakra vonatkozik, ugyanis Pál nyilván ideérti a nőket is (Gal 3:28). A *gyermek*ek helyett azért használja a *fiak* szót, mert a fiúgyermekre hagyott családi örökségre gondolt, emellett az „Isten fiai” kifejezés az Ószövetség szóhasználatában Izrael népének bevett megjelölése volt (5Móz 14:1; Hós 11:1). Krisztusban már a pogányok is élvezik azt a különleges kapcsolatot Istennel, ami azelőtt kizárólag Izrael előjoga volt.

Mi teszi a keresztséget olyan különleges eseménnyé (Róm 6:1-11; Gal 3:27-28; 1Pt 3:21)?

Pál a 27. versben is használja a „*mert*” szót, ami érvelése szoros logikai felépítését mutatja. A keresztséget alapvető döntésnek tekinti, aminek értelmében az életünket Krisztushoz kapcsoljuk. Róma 6. fejezetében jelképesen hasonlítja a Jézussal a halálában és feltámadásában való egyesüléshez. A Galáciai levélben az apostol másik hasonlattal él: a keresztség cselekményében felöltözzük Krisztust. Kifejezési módja az igazság és az üdvösség ruháinak felöltéséről szóló gyönyörű ószövetségi szakaszokra emlékeztet (lásd Ézs 61:10; Jób 29:14). „Pál a keresztséget olyan pillanatnak tekinti, amikor Krisztus mint egy öltözet, ráborul a hívőre, betakarja. Pontosan ezt a kifejezést nem használja az apostol, de úgy ír az igazságról, mint amit Isten ruház a hívőre, Ő tulajdonít neki” (Frank J. Matera: *Galatians*. Collegeville, Minn., 1992, The Liturgical Press, 145. o.).

Azt jelenti a Krisztussal való egységünk, amit a keresztség szimbolizál, hogy ami igaz Krisztusra, az igaz ránk nézve is. Krisztus Ábrahám „*magva*”, mi pedig „*örökös társai*” vagyunk Krisztusnak (Róm 8:17) – tehát a hívők is örökösei annak az ígéretnek, amit Isten Ábrahámnak és utódainak adott.

Beszélgessünk még arról, hogy ami igaz Krisztusra, az igaz ránk nézve is! Hogyan hasson e nagyszerű igazság az életünk minden területére?

„A VILÁG ELEMEI” ALÁ VETETTEN

Miután Pál az Istennel való kapcsolatunkat ahhoz hasonlítja, hogy fiak és örökösök vagyunk, Gal 4:1-3 szakaszában részletesebben kidolgozza a hasonlatot és az örökség témáját is idekapcsolja. Szóhasználatából az a helyzet rajzolódik ki előttünk, amikor egy hatalmas birtok tulajdonosa meghal, és minden javát legidősebb fiára hagyja, aki azonban még kiskorú. A végrendeletekben ma is szerepel olyan kikötés, hogy a gyermek felnőttkoráig a gyámja vagy gondviselője felügyelete alatt áll. Ugyan ő az ura apja birtokának, kiskorúsága idején azonban gyakorlatilag alig van több joga, mint egy rab-szolgának. Pál hasonlata itt a Gal 3:24 versében használt nevelő példájára utal, ebben az esetben azonban a gondviselők és gyámok hatalma sokkal nagyobb és fontosabb. Nemcsak uruk gyermekének felnevelése a feladatuk, hanem ők rendelkeznek minden anyagi természetű és adminisztratív kérdésben, amíg a fiú nem válik elég éretté e feladatok ellátásához.

Mi a törvény szerepe az életünkben most, amikor már Krisztusban vagyunk? Mire világít még rá Pál ezzel kapcsolatban Gal 4:1-3 szakaszában?

Vitatott kérdés, hogy pontosan mit is értett Pál „a világ elemei” alatt. A görög *stoicheia* szó jelentése: „elemek”. Egyesek úgy értik, mintha a világegyetem alapvető alkotóelemeire vonatkozna (2Pt 3:10, 12), vagy e gonosz korszakot uraló démoni erők (Kol 2:15), vagy a vallási élet legalapvetőbb elveit, a vallás ABC-jét jelölné (Zsid 5:12). Gal 4:1-3 szakaszában Pál a kiskorúsághoz hasonlítja az ember helyzetét a Krisztus eljövételét megelőző időben, amiből arra következtethetünk, hogy itt a vallási élet kezdetleges elveire utal. Ebben az esetben Pál azt fejezi ki, hogy az Ószövetség kora, a maga törvényeivel és áldozataival pusztán az evangélium bevezetése volt, vázlatosan bemutatva az üdvösség alapjait. Ennél fogva, ha Izrael számára mégoly fontosak és tanulságosak is voltak a ceremonális törvények, pusztán az eljövendő árnyékainak tekinthetők. Isten nem tervezte, hogy elfoglalják Krisztus helyét. Ha az ember ezekhez az elvekhez kívánja igazítani az életét, nem pedig Krisztushoz, az olyan, mintha megpróbálná visszaforgatni az idő kerekét. Krisztus eljövetele után a galáciaiak vissza akartak térni a kezdetleges elvekhez, de Pál hasonlata szerint ez nem más, mint amikor a felnőtt fiú ismét kiskorú szeretne lenni!

A gyermeki hit jó (Mt 18:3), de vajon pontosan egyenértékű a lelki érettséggel? Vagyis mondhatjuk azt, hogy minél inkább fejlődünk lelkiileg, annál gyermekibb lesz a hitünk? Mennyire gyermeki, „ártatlan” a hitünk, eléggé erős benne a bizalom?

„KIBOCSÁTOTTA ISTEN AZ Ő FIÁT” (GALATA 4:4)

„Mikor pedig eljött az időnek teljessége, kibocsátotta Isten az ő Fiát, aki asszonytól lett, aki törvény alatt lett” (Gal 4:4).

Pál a *teljesség* szó használatával érzékelteti Isten aktív szerepét abban, hogy végrehajtja szándékát az emberiség történelmében. Jézus nem egy tetszőleges időben jött el, hanem pontosan akkor, amikorra Isten előre meghatározta. Történelmi szempontból nézve ezt a korszakot a *Pax Romana* (Róma békéje) névvel illették, ami a Római Birodalom közel két évszázadig tartó, viszonylag stabil és békés időszaka volt. Róma meghódította a Földközi-tenger vidékét, és ez elhozta a békét. A kor előnyei: a közös nyelv, a kedvező közlekedési feltételek és a közös kultúra egyaránt segítették az evangélium gyors terjedését. A Biblia szempontjából nézve Isten ezt az időt választotta ki előre a megígért Messiás eljövételére (lásd Dán 9:24-27).

Miért kellett Krisztusnak felvennie emberi természetünket ahhoz, hogy megválthasson (Jn 1:14; Róm 8:3-4; 2Kor 5:21; Gal 4:4-5; Fil 2:5-8; Zsid 2:14-18; 4:14-15)?

A Szentírásban Gal 4:4-5 az evangélium egyik legtömörebb összefoglalása. Nem véletlen, hogy Jézus belépett az emberiség történelmébe. *„Kibocsátotta Isten az ő Fiát.”* Más szóval, üdvösségünk érdekében Isten kezdeményezett. E szavakban benne foglaltatik az alapvető keresztény hit is Krisztus örökkévaló isteni természetében (Jn 1:1-3, 18; Fil 2:5-9; Kol 1:15-17). Isten nem egy mennyei hírnököt küldött – saját maga jött el. Jézusra, Isten Fiára, az örökké létező Istenre viszont az is igaz, hogy *„asszonytól lett”*. Ez a kifejezés ugyan magában hordozza a szüztől való születés gondolatát, mégis inkább Jézus emberi természetének valóságát hangsúlyozza. A *„törvény alatt lett”* megfogalmazás nemcsak Jézus izraelita származására utal, de azt is kifejezi, hogy magára vette a minket illető kárhóztató ítéletet. Krisztusnak azért kellett felvennie emberi természetünket, mert mi nem tudnánk megmenteni magunkat. A törvény előtt alkalmassá vált rá, hogy Helyettesünk, Megváltónk és Főpapunk legyen, amikor isteni természetét egyesítette bukott emberi természetünkkel. Második Ádámként eljött, hogy visszaszerezze mindazt, amit engedetlensége folytán az első Ádám elveszített (Róm 5:12-21). Engedelmisségével tökéletesen eleget tett a törvény követelményeinek, ezért tudott megváltást szerezni Ádám tragikus bukása után. Kereszthalálával eleget tett a bűnös halálát megkövetelő törvény igazságának, ezzel jogot szerzett arra, hogy mindenkit megválthasson, aki igaz hittel és önmagát átadva hozzá fordul.

A FIAK KIVÁLTSÁGAI (GALATA 4:5-7)

Pál tovább folytatja gondolatmenetét Gal 4:5-7 verseiben, miközben hangsúlyozza: Krisztusnak az volt a célja, hogy „*a törvény alatt levőket megváltsa.*” A megváltás azt jelenti, hogy visszavásárlás – egy tús vagy egy rabszolga szabadságának megváltásáért fizetett összeggel. Amint ez a szövegösszefüggés is érzékelteti, a megváltás nehéz helyzetet feltételez: valakinek szüksége van a szabadításra.

Bennünket miből kell megszabadítani? Az Újszövetség legalább négy dolgot megnevez: 1) az ördögtől meg a fortélyaitól (Zsid 2:14-15); 2) a haláltól (1Kor 15:56-57); 3) természetünkől adódóan a bűn rabságban tartó hatalmától (Róm 6:22); 4) a törvény kárhoztatásától (Róm 3:19-24; Gal 3:13; 4:5).

Mit köszönhetünk annak, hogy Krisztus megváltott bennünket (Róm 8:15-16, 23; 9:4-5; Gal 4:5-7; Ef 1:5)?

Gyakran mondjuk, hogy Krisztus „*megváltott bennünket*”, ami igaz. Ám a kifejezés távolról sem olyan sokatmondó, kifejező, mint az a jellemzően páli megfogalmazás, hogy „*fiává fogad*” (*huiothesia*). Pál az egyetlen újszövetségi író, aki ezt a szót használja, de az örökbefogadás jól ismert jogi eljárás volt a görög-római világban. Az apostol élete idején több római császár – nem lévén jogos örököse – örökbefogadás útján választotta ki az utódját. Az örökbefogadással számos előjog járt: „1) Az örökbe fogadott fiú az örökbefogadó... igazi fia lett... 2) Az örökbefogadó beleegyezett, hogy megfelelően felneveli a gyermeket és biztosítja számára a szükséges élelmet, ruházatot. 3) Az örökbefogadó nem tagadhatja ki örökbe fogadott fiát. 4) A gyermeket nem minősítheti vissza rabszolgának. 5) A gyermek természetes szüleinek nem áll jogában, hogy ismét igényt tartsanak rá. 6) Az örökbefogadás révén a fiút megilleti az örökség” (Derek R. Moore-Crispin cikke: „Galatians 4:1-9: The Use and Abuse of Parallels” *The Evangelical Quarterly*. 1989, vol. LXI/No. 3. 216. o.).

Ha földi viszonylatban garantálták ezeket a jogokat, képzeljük el, mennyivel nagyobb kiváltságokkal rendelkezünk Isten örökbe fogadott gyermekeiként!

Olvassuk el Gal 4:6 versét, gondolva arra, hogy a héber *Abba* szó olyan meghitt kifejezés volt, amivel a gyermek szólította meg édesapját, úgy, mint amikor mi azt mondjuk: *Apu!* Jézus ezt a szót használta, amikor imádkozott (Mk 14:36). Isten gyermekeiként mi is úgy szólíthatjuk Istent, hogy „*Abba.*” Élvezzük ennek az Istennel való meghitt kapcsolatnak a lehetőségét mi is? Ha nem, mi lehet a baj?

VISSZA A SZOLGASÁGBA? (GALATA 4:8-20)

Foglaljuk össze a saját szavainkkal, hogy mit mondott Pál Gal 4:8-20 szakaszában! Mennyire veszi komolyan a galáciaiak között terjesztett hamis tanítást?

Pál nem írja le pontosan, hogy mi volt az, amit a vallási élet terén a galáciabeliek gyakoroltak. Szavai mégis egyértelműen valamiféle hamis istentiszteleti rendszerre utalnak, ami lelki rabságba dönti őket. Az apostolt az készítette e szenvedélyes hangvételű levél megírására, hogy rendkívül veszélyesnek és rombolónak tartotta ezt a hamisságot. Figyelmeztette a galáciaiakat, hogy így mintha a fiúság állapotából visszatérnének a szolgaságba.

Noha Pál nem bocsátkozik részletekbe, mégis mi az, amit kifogásolt (Gal 4:9-11)?

Pálnak a napokra, hónapokra, időkre és esztendőkre tett utalását (Gal 4:10) sokan úgy magyarázzák, hogy nemcsak a ceremóniális törvények, hanem a szombat ellen is érvelt. Erre a magyarázatra azonban végképp nincs bizonyíték. Először is, ha Pál valóban a szombatra és más, jellemzően zsidó szokásra kívánt volna rámutatni, Kol 2:16 versét olvasva egyértelmű, hogy mint ahogy ott, itt is megnevezhette volna ezeket. Másodszor pedig, világossá teszi, hogy a galáciaiak ezzel a Krisztusban való szabadság állapotából ismét visszakerültek a szolgaságba. „Ha a hetedik napnak, a szombatnak a megünneplése szolgaságba döntené az embert, akkor maga a Teremtő is a szolgaság állapotába lépett volna, amikor a világ első szombatját megünnepelte” (*The SDA Bible Commentary*. 6. köt. 967. o.)! Jézus nemcsak megtartotta a szombatot, hanem tanította is ennek helyes módját. Ugyan miért tette volna ezt, ha az igazi szombatünneplés bármiféle tekintetben is megfosztaná az embert attól a szabadságtól, ami Krisztusban elnyerhető (lásd Mk 2:27-28; Lk 13:10-16)?

Vajon fellelhető a hetednapos adventista gyakorlatban olyan dolog, ami elvesz a Krisztusban való szabadságból? Vagy talán nem magával a szokással van baj, inkább azzal, ahogyan ahhoz viszonyulunk? A helytelen hozzáállás hogyan sodorhat épp olyan szolgaságba, mint amitől nagy hévvel óvta Pál a galáciabelieket?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„A mennyei tanácsban elhatározták, hogy noha az ember törvénszegő lett, mégse vesszen el engedetlenségében, hanem Krisztusba mint helyettesébe és zálogába vetett hit által Isten választotta lehesen. Úgy, mint akit eleve arra szánt, hogy Jézus Krisztus által, jó tetszéséből gyermekévé fogadja. Isten azt akarja, hogy minden ember megmeneküljön. Bőségesen gondoskodott mindenről azért, hogy egyszülött Fiát adta váltságul az emberért. Aki végül elvész, azért vész el, mert nem engedi, hogy Isten gyermekévé fogadja Krisztus Jézus által. Az embert büszkesége fosztja meg attól, hogy elfogadja az üdvösséget. Emberi érdem folytán azonban egyetlen ember sem juthat Isten színe elé. Isten előtt az embert csakis Krisztus neki tulajdonított kegyelme, belé vetett hite teszi elfogadhatóvá. Az ember nem hivatkozhat sem a tetteire, sem emelkedett, boldog érzéseire, mintha ezek azt bizonyítanák, hogy Isten elfogadta, mert a választottakat Krisztusban választotta ki” (Ellen G. White cikke: „*Chosen in Christ*”, *Signs of the Times*, 1893. január 2.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) **Mit jelent és mit nem jelent a gyermeki hit? Az Istennel való kapcsolatunk terén mi az, aminek az elérésére törekedjünk ennek köréből? Hol eshet túlzásba az ember ebben a kérdésben?**
- 2) **Miért félnek sokan annyira a kegyelem és a csakis hit által nyerhető megváltás gondolatától? Mi lehet a magyarázata annak, hogy ha tehetné, a legtöbb ember inkább a saját tettei révén próbálna üdvösségre jutni?**
- 3) **Térjünk vissza a csoportban a csütörtöki rész utolsó kérdésére! Hogyan fordulhat elő, hogy hetednapos adventistaként ismét olyan szolgátságba keveredhetünk, mint amiből ideális körülmények között már megszabadultunk? Miként eshet meg ez velünk? Honnan tudhatjuk, ha éppen ez történik? Akkor hogyan szabadulhatunk meg?**

ÖSSZEFOGLALÁS: Isten a fiaivá és leányaivá fogadott bennünket Krisztusban. Gyermekeiként részünk van minden olyan jogban és kiváltságban, amire e családi kapcsolat feljogosít. Éppen olyan balgaság volna csakis a szabályok és a rendelkezések alapján viszonyulni Istenhez, mintha a fiú le akarna mondani a családban betöltött helyéről, az örökségről, hogy szolgáljon.

KIS SZABÓ JUDIT:
GOLGOTAI METÓDUS

Feszült az ítélet
feszült a korbács
feszült a köntös
míg darabokra szakadt

feszült a tömeg
feszült a helytartó
feszült az izom
ácsolt fa súlya alatt

feszült a kar
feszült a mellkas
feszült a hús
fa és szeg között maradt

feszült a gúny
feszült a dárda
feszült az ecet
marása sebre tapadt

feszült az anya
feszült a tanítvány
feszült a Sátán
örök vesztébe haladt

feszült a galileai
feszült a kín
feszült a magány
szíve majd beleszakadt

feszült a kiáltás
feszült a menny
feszült a bűn
mind a kereszten ragadt

feszült a kőszikla
feszült a föld
feszült a templom
kárpitja kettéhasadt

feszült a gyolcs
feszült a sír
feszült a Megváltó
örök életre támadt.